

ELŐFIZETES:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasdós petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél elegendő.
Nyitólír sora 25 kr.
Bélyegjű minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdá-jában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ima Erzsébet királyné felett.

Az ünnepeiről, egyházból 1898. évi szeptember hó 18-án tartott gyűlésen megemlékezett a **Hetyey Viktor**, ref. lelkes s egyház-megyei főjegyző.

Szomorú szívek vigasztalója, felséges Isten! légy velünk vigasztalóddal minden bánatunkban, minden szomorúságunkban! Amen.

Örökkévaló Isten! gyászba öltözve jelentünk meg előtted, szeméinkől nem tilthatjuk a könynyeket. . . mert elveszítettük drága nemzetünk öríző angyalát!

Igaz Isten az ő halála felett nem némithatjuk el a panaszt ajkaink, hogy mért engedted meg ily borzasztó cselekedetet?! . . . Mért választád ilyen halálra éppen azt a nemes szívet, mely annyira bizott az emberekben, hogy nem is őrizkedett azoktól?!

Nem bírjuk elfojtani keblünkben a zajongó kételyt, hogy mért engedted áldozatul éppen azt a fejedelmi vért, ki teljesen ártatlan vala amaz elvekben, melyekért a gyilkos kéz felemeltetett ellene?!

Nagy Isten! szinte hihetetlennek tetszik az ő végzetes halála! . . .

Ki tehette volna fel, hogy találkozzék egyetlen képedre teremtet valóság, ki szentségtelen kezét emeljen a már is sok szenvedéstől megtört királynőre, kinek martysága ugy is teljes vala már ezen a földön?!

Kegyelmes Atya! mért bántál ily szigorúan ártatlan leányoddal?! mért vezettél szüntelen tövises utakon azt, kinek bologságaért két nemzet imája szállt fel hozzád naponként?! és még halálában is mért sujtottad őt azzal, hogy nem a családi kör ölelése között, hanem idegen ház-jában, rokon lelkek között, hanem idegen földön lehelje ki ártatlan lelkét, a nélkül, hogy övét csak egyszer is megőrhette volna utódjára?!

Felséges Isten! bocsásd meg, ha ajkaink panaszra nyílnak; — hiszen nem zúgolódunk, csak a fájdalmat nem bírjuk elnémitani! Megnyugszunk rendelésiden, melyeket a mi véges értelmünk fel nem foghat ugyan sokszor, de tudjuk, hogy mindeneiket bölcsen rendelsz és gyakran keserű leckék által tanítod gyermekeidet.

Ime e szomorú példa által mely sok elégedetlen szíveket megtanítasz arra, hogy előtted szegény és gazdag, kicsiny és nagy . . . egyenlő; és csak oly szabadon rendelkez a hatalmas fejedelmekkel, mint a legerőtlenebb alattvalóval;

Mely sok elégedetlen szíveket tanítasz e királyné élete által arra, hogy a szenvedés . . . közös mindenké; s hogy teljes boldogság . . . nincs a királyi palotákban sem, sőt hogy gyakran terhebb a ragyogó fejedelmi korona, mint a szegénynek setéflő keresztje . . . ! S mindezek által arra kívánsz tanítani, hogy elégedjék meg kiki azzal a sorssal, melybe bölcseséged helyezte az embereknek fiait.

Mindenható Isten! megnyugszunk hát, bár könnyek között, — rendeléseden . . . mert látjuk, hogy előtted nincs különbség gazdag és szegény között! . . . Mindegyiknek juttatsz örömet is, szenvedést is, — életet és halált is.

Szerető Atyánk! Most már, midőn elpanaszoltuk előtted fájdalmunkat . . . irgalmasságodért esedezünk, — vedd kegyes pártfogásodba a megtört szívű királyt, . . . kinek koronájában ismét több lett egy tövissel; . . . mélyeséges fájdalmát enyhítsék népének könnyei, melyeket együtt hullatnak ősz uralkodójukkal e ravatal felett!

Kegyelmedbe ajánljuk drága hazánkat. A letűnt csillag helyett hozz egére másik csillagot, melynek sugarai fényt és meleget árasztanak az egész nemzetre! . . .

Irgalmas Isten! „Könyörgünk e gyászban mindazokért, a kik szenvednek vagy keresztet hordoznak, — a kik özvegységnek és elhagyatottságnak, — a kik fájdalomnak és siralomnak völgyében járnak: a kik a betegség ágyán sóhajtoznak: a kik a halál révén, a koporsó szélén állanak: a kik színed előtt állván, irgalmadtól várják ítéletüket . . .“

Végre kegyelmedbe ajánljuk a felejthetetlen elköltözött . . . Az ő jóságáért, szeretetéért és szenvedéséért . . . nyisd meg előtte a menynek ajtaját, hogy a mit e földön meg nem nyerhetett, — nyerje meg nálad a teljes boldogságot. Amen. Miatyánk, ki a menyekben vagy stb.

Elköltözött drága lélek! tekints alá a magasból, s lásd meg e nemzet gyászát, részvétét és szeretetét. Nemes szellemed örködjék felette! . . . Immár letetted a földi királyság tövises koronáját, — az isteni kegyelem adja meg helyette az égi koronát, melynek fénye el nem halványul soha.

Isten veled dicsőült lélek! Emlékedet kegyelmeddel őrzendi a magyar nemzet! S midőn majd e hazának egy-egy polgára oda költözik, hol te vagy . . . fogadd őket kegyesen! . . . mert e nemzet halála még a mennyben is meghajol a te nemes és jó szíved előtt. Amen.

A kultusz-budget.

Zombor, 1898. okt. 3.

A képviselőház pénzügyi bizottságában a legfontosabb tárca egyikének költségvetése nyert előzetes elintéztést. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetését, mely miniszterium az 1899. évre összesen 1,117,479 forinttal nagyobb összeget vesz igénybe a folyó évre megszavazott összegnél, a pénzügyi bizottság megszavazta, miután dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a tárcájára vonatkozó felvilágosításokat megadta és Magyarország közoktatásügyének jövőjére nézve kifejtette programmszerűleg hangzó szándékait.

És valóban legnagyobb büszkesége lehet Wlassics miniszternek és részletelni szabad őt a méltán megillető dicséretben, hogy a magyar képviselőház pénzügyi bizottsága az ő költség-előirányzatának tárgyalása alkalmával kizárólag közoktatási ügyekről tanácskozhatott és hogy az egyházpolitikai ügyeket egy szóval sem érintették.

A kultúrában, műveltségben és az iskolában van az állam hatalma és Magyarország biztos fejlődése; nagyok és hervadhatatlanok az érdemei annak a miniszternek, a ki e téren törekszik babérokra szerezni. Az iskolában képződik a jövő nemzedék nagysága és ezért van Magyarország jövő nagyságának alapja annak a férfinak kezében, a ki a főiskolák és népoktatás ügyeit vezeti.

Kezdetől fogva a magyar nemzet nagy férfiai és legjobbjai voltak azok, a kik teljes lelkesedéssel, de hálás sikerek által is jutalmazva, hazafias buzgalommal engedték át magukat ennek a valamennyi közt legfontosabb állami feladatnak. Báró Eötvös József után következtek Trefort Ágoston, gróf Csáky Albin és Wlassics Gyula: mindannyian szakavatott férfiak, telve lángoló hazafiasággal, mely az eléje tűzött egész feladatot felőleli és teljesíteni törekszik. De míg báró Eötvös József a rendelkezésére álló korlátolt anyagi eszközökkel és tanügyi erővel arra volt utalva, hogy egy későbbi fejlődés alapjait biztossá és egyengesse az utat, melyen az ország előrehaladó fejlődése mellett jól felszerelten előbbre lehessen menni; míg később Trefort Ágoston, hajlamának és becsvágyának megfelelőleg, de Magyarország kedvezőtlen pénzügyi viszonyai folytán is az oktatásügy egyoldalú fejlesztésére volt kénytelen szorítkozni és főleg a népoktatásnak csekély eszközökkel juttathatott; míg gróf Csáky Albin legjobb erőit a szabadelvű egyházpolitika diadalra juttatása foglalta le; Wlassics Gyula olyan közoktatási programot készített, mely mindent felőlel, a mi e szakba vág és a gyermekkertésztől a tanárképzésig és tudományos akadémiáig mindent egyenlő szeretettel és egyenlő odaadással az egészséges és korszerű fejlődés útjára terel.

Ha báró Eötvös az alapvető, Trefort az előmozdító volt, ugy Wlassics Gyula az ő széles látókörével, jól megokolt európai nézeteivel, a magyar közoktatásügyi reformátora, a ki nyugati

kerékvágásba tereli a népnevelést és a kulturát és a korszerű civilizáció legmagasabb mintaképpé iparkodik elérni.

Wlassics miniszter személye már maga is programot jelent a közoktatásügy terén és ezért nemulnak el vele szemben az ellenzék kérdés-kérdései és zsémbelése, a kormányárt kívánatai és panaszai, mert ez a program a közoktatásügy legjelentéktelebb terét sem vonja el a legmegfeszítettebb figyelem alól és azt mondja, hogy mindannak, a mi e téren észszerűleg történhetik, meg kell s meg fog történni.

A képviselőház ellenzéki pártjai, melyek e budgetnél különben mindig szigorú kritikát gyakoroltak, most csak az elismerés és méltánylás szavaival élnek, kifogás és érdemleges ellenvetés nélkül megszavazzák az összegeket, melyeket Wlassics költség-előirányzatába beállít. És a mint a pénzügyi bizottság teljesen méltányolta a közoktatásügyi miniszter reformatori működését és elismerte a magas fokot, melyre Wlassics a közoktatásügyet emelte, ugy elismerte a bizottság a miniszter működését magyar nemzeti szempontból is, mert nemzeti oktatásügyi politika az, melyet Wlassics érvényre juttat s melylyel a magyar közoktatás ügyét méltán sorozza a legelőkelőbb nyugati államok intézményei mellé. Anglia és Németország közoktatásügyére szegezt szemével valódi magyar szívet egyesít Wlassics és minden eszmét, minden intézményt, minden reformot, mely nyugati Európából utat talál Magyarországra, a magyar viszonyokhoz illeszt az ő forró hazaszeretete és nemzeti reformmá változtat.

Ezért valódi magyar közoktatásügyi miniszter Wlassics, a ki általánosan elismert előkelő európai magaslaton áll és az egész világ szakemberei közt egyike azon keveseknek, a kik vezetnek és a népoktatásnak irányt adnak. Nagy és igazi reform-miniszter.

Egy kopott fékről.

Mikor az ember a sok olvasásban megvéntül, az olvasott dolgok egy chaoszá keveredvén fejében, a sok-félt összevegyíti s belőle magának új fogalmakat, tárgyakat, gondolatokat alkot.

Valamikor gyermekkoromban sokat olvastam a bölcs Aesopus meséit s azoknak egybekeveredéséből a következő mese maradt meg emlékezetemben:

Egyszer egy teherbuzásos elaggott ló a forráshoz ment szomját csillapítani. — Mikor javában iszik, jön a forráshoz egy oroszán, ki a forrásfejenél a vizet felzavarja.

Okot keresvén a támadásra, megszólítja a lovat: „Hogy mered te a forrásvizét megzavarni?”

A szegény elaggott ló nem felel a megtámadásra. Erre az oroszán méregbe jövén, hatalmas ordítással ráront a lóra, hogy azt megfélemlítene. — Csak hogy hangja a pusztaságot megreszkettető oroszánhang helyett így hangzott:

„Iá, Iá, Iá!!!“
Mindezekből az sült ki, hogy a félelmetes oroszán-nak csak a bőre volt oroszán.

Minden hasonlat sántítani szokott többé-kevésbé. Kérem azért azt, a ki netalán magára vonatkoztatná ezt a kis mesét, tekintsen el Aesopus keserűen egyszerű durvaságától és gondoljon arra, hogy a mesében csak azért vannak szerepeltetve a fent tisztelt állatok, mert másra nem volt ez a kis mese rászabható.

Ezek a gondolatok s ez a kis mese akkor ütött az eszembe, mikor a „Zombor és Vidéké“-nek folyó évi szeptember hó 29-én megjelent 78 ik számát olvastam. Ebben a számban „Városi dolgok“ címe alatt olyan képzelhetetlen abszurdításokat olvastam, s támadva láttam egy tisztességes munkában elaggott érdeműs férfit: hogy szegénytelen dolognak tartanám, bekésséges voltom dacára, azoknak szótlanul hagyását.

A magát „egy városi polgár“-nak nevező név nélküli ur markans vonásokkal igyekezik Zombor város elmaradottságát ecsetelni, sőt — gondolni is nevetéses — még Kulát is Zombor élébe helyezi, felhozván azt a mulatságos állítást, hogy kulturális és szociális modern alkotások terén, az Zombort megelőzi. Erre az abszurd állításra csak az a megjegyezni valóm van, hogy ezt minden merészség nélkül bocsátom minden józan gondolkodásu egyén bírálatá alá. Emleget a többi bácskai városokban levő tiszta, pormentes egészséges utcákat, gyönyörű gőzfürdőket, villanyos világítást, villanyos járműveket, szegényházakat és a többi. Evvel az állítással természetesen be van az bizonyítva hogy a tisztelt „városi polgár“ ur igazán par excellence Zombor városi polgár s meg van az a satisfactiója, hogy egész cikkében legalább annyi igazság van.

Merem ezt az állítást megkockáztatni azért, mert határozottan meg vagyok arról győződve, hogy cikkirő ur Zomboron kívül egyéb városban nem fordult meg mint Monostorszeghen vagy Kopuszinán. Mert ha a sokat hánytorgatott bácskai agyuevezett nagy városokat „müjgta paszaltta“ volna becses jelenlétével és Szabadkát stb. nem valami chauvinista bácskai Baedeckerből ismerné, mindezeket a merész állításokat jó lelkiismerettel nem kockáztatta volna.

Igen ajánlatosnak tartanám, ha saját szemével látott, füleivel hallott tapasztalatok után tenné meg összehasonlításait: és biztosra veszem, hogy akkor egész más kép nyilatkoznék.

Ez volna válaszom egyik része s nem is polemizálnék cikkirő urral, ha ezen állítások mögött ki nem látszanék a lobak.

A tiszteit cikkirő ur feloldozza polgári önértetét azért, hogy magán boszuját kitölthesse egy érdemben megöszült férfinak, Zombor város főmérnökén.

Szép dolog az, ha valaki a nyilvánosság terén ad kifejezést jogosan érzett megbotránkozásának vagy nemtetszésének, de ehhez ket kellék szükséges; az első az, hogy ez a megbotránkozás jogosult legyen, a második pedig az, hogy ezek a nyilvánosságnak szánt dolgok ne jelmezben álarcosan legyenek szellőztetve.

A második kellék ez esetben nem jön megítélés alá, de az elsőről szólnom kell, mert ezzel a kellékkel a cikkirő ur nem rendelkezik. — Hivatkozván az „oknyomozó történetirő kötelességeire“, bátran merem reábizni a „megkopott fők“ viselt dolgainak megörökítését.

Cikkirő ur merészen támadja Gergurov Milán főmérnököt azért, mert nem akar villanyos világítást, csatornázást, kövezést s nem tartja őt alkalmasnak a főmérnök ügykörének betöltésére. Mindezekből a sorok között azt olvassuk, hogy Gergurov főmérnök a város hátrányára, talán kárára működött.

Enn abban a nézetben vagyok, hogy a főmérnök ur erre a megtámadásra nem fog válaszolni, mert általa felemeltetik. Cikkirő ur olyaténképen fejezi ki magát, hogy a városi tanács semmi, a törvényhatósági bizottság nulla s „egy az Isten és Gergurov Miló az ő profétája.“ No! mert hiszen egy városi polgárnak csak talán kell tudnia, hogy a városi főmérnök egyet int, belenyul a város kasszájába és hipp-hopp meg van az istenyi, akarom mondani, a villany, a Mosztonga termeli a gázt és Sáponya ontja a kövezéshez szükséges terméskövet, keramitot, klinkert, asphalot.

Hanem a cikkirő ur egy igazságról meggyőzött Zombornak igenis kell villanyos világítás, kell villanyos vasut. Kell azért, hogy a cikkirő ur fejében világosságot tamasszon arra nézve, hogy a hivatalnok minálunk csak 30-40 évvel ezeltől volt korlátlan ur, s kell villanyos vasut, hogy egyszer háza küszöbét át lépve, haramtos testét a városi házra szállítsa meggyőződést szerzendő arról, hogy a városi főmérnök a város közönségének csak eszköze, „werkzeug“ ja s annak akarata, parancsa nélkül nem dörzsöl, hanem egy álló kocsinak pihenő kereké.

Meg vagyok arról is győződve, hogy szeretve tisztelt polgarmestertünk a város érdekeit szem előtt tartva, nem fogja tisztelt cikkirő ur óhajára azt a vedlett, kopott dörzsféket elhajtani, hanem igen is iparkodik azt továbbra is megtartani.

Cikkirő ur vagy nagyon fiatal ember, ki nem ismeri érdemes főmérnökünk múltját, vagy az elfogultság fekete pápaszemén keresztül nézi a világot.

Nem tudja azt, hogy az ő működése kezdetén Zombornak nem tudták, hogy milyen is lehet egy kövezett út, nem tudja azt, hogy a súlyosan támadott állásból magának — pedig lehetett volna — vagyont nem szerzett, nem tudja azt, hogy a folyó évi kövezési alapnak, — dacára hogy a törvényhatóság által elrendelt munkák befejeztettek — 12000 frtot megtakarított, nem tudja azt . . . nem tud semmit . . . csak érzi annak a szükségét, hogy szeszélyes kedvében üssön valakin egyet a nélkül hogy tudná miért.

Mindezeket a helyzet megvilágosítására szükségesnek tartottam elmondani, nehogy az a vád érje a város közönségnek jobbik részét, hogy méltatlanul megburcoltatni engedni egyik legérdemesebb tisztviselőjét.

Ezzel az ügyet a magam részéről befejezve csak még azt óhajtom megjegyezni, hogy egyébként a „karaván halad.“

Zombor, 1898. október 3-án.

Egy elfogultlan másik városi polgár.

Ujdonságok.

Ö Felsője névnapja. Ma van öfelségének, a királynak névnapja. Ebből az alkalomból a róm. kath. templomban d. e. 9 órakor s azután a gör. kel. templomban és az izr. imaházban ünnepélyes isteni tisztelet lesz, a melyen az összes hatóságok és hivatalok testületileg megjelennek.

Kitüntetés. Öfelsége a király Lackner Fülöp új-verbászi ág. h. év. tanítónak a népoktatás terén szerzett érdemei elismeréséül a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

Jóváhagyás. A helygymnázium a petrováci olvasóköri alapszabályait jóváhagyta.

Bezupaltak. Egy a 23. közös, mint pedig a 6. honvéd gyalogezred önkéntesei igen szép eredménnyel vizsgáltak le. Városunk önkéntesei mind sikerrel állottak meg a helyüket s mint örmesterek jöttek haza hosszú karddal. Kettőnek meg is tetszett a katonai élet, névszerint Gallé Dezsőnek és Gerencsér Lászlónak. Mindketten bezupaltak.

Arlejtés. A Zombornak állomásozó magy. kir. szabadkai 6. honvéd gyalogezred 2. zászlóalja részére szükséges kenyér és zab biztosítása iránt a m. kir. II. honvédparancsnokság által folyó évi október hó 18-án Budapesten a 4. hadtest hadbiztonságánál bizottsági tárgyalás fog tartatni. Ezen hirdetmények szerint 1899. évi január hó 1-től, 1899. évi december hó 31-ig terjedő időszakra a kenyér és zab az alább kitett mennyiségben szükséges: kenyér napi szükséglete 840 grmos adagban, 180 adag; zab napi szükséglete 4200 grmos adagban, 6 adag. Ezen cikkék szállítására vonatkozó és egyes vállalkozók által benyújtandó ajánlatok mintája, továbbá a szállítási feltételek iránt tájékozásul az illető hirdetmények szolgálnak.

Eljegyzés. F. hó 2-án Csernus Béla eljegyezte Drabotha Magdolna kisasszonyt Zombornak.

„Keleti ég alatt.“ Vértessy Károly, zombori ügyvéd, a ki az irodalom terén már igen tekintélyes nevet vívott ki magának, „Keleti ég alatt“ címen gyönyörű kiállításra, a Franklin társulatnál megjelent díszmunkát adott ki. A könyvhöz Dömötör Pál, jeles költőnk írt bevezetést egy gyönyörű verset. Ugy ezt a verset, mint a könyvre vonatkozó ismertetést jövő számunkban közöljük.

Ügyvédi vizsgát tett. Dr. Mikosevits Kanut, zentai főszolgabíró mult hó 23, 24 és 26-án letette az ügyvédi vizsgát.

Árverés. Zombor szab. kir. város tulajdonát képező sztpári uti csardaépület az 1899. évi január 1-től 1901. évi december 31-ig terjedő időre a város-háza tanácstermében folyó évi október hó 27-én délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján bérbe fog adatni. Miről az árverezni kívánók az árverés feltételeit, hogy az árverési feltételek a városi számvevőésnéél betekinthetők. Utóajánlatok nem fognak elfogadhatni.

Uj tanítók Adán. Adán az írásban volt tanító állásokra Molnár Sándor, Kádár Dezső és Schlagauer Kálmán választották meg.

A kereskedelmi és iparkamara ülése. A szegedi kereskedelmi és iparkamara szeptember havi ülésének tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Az elnökség által előterjesztett jelentések sorából fölemlítjük első sorban azt, hogy Erzsébet királynának az egész országot megdöbbenő elhunytaok rendkívüli gyásztilos tartatott és hogy a kamara fölhívása folytán a kerület tízenyole kereskedelmi egyesülete és ipartestülete tartott gyásztilost. Az ezekről szóló jegyzőkönyvek megküldetven a kamarához, az elnökség fölkérte a kereskedelmiügyi minisztert mindezen testületek kegyeletes részvételére a trón előtt való tolmácsolására. — Az elnök előterjeszté a kereskedelmiügyi miniszter leiratát arról, hogy felhívást küldött a kir. iparfelügyelőkhöz, hogy lehető sűrű érintkezést tartsanak fenn kerületi kereskedelmi és iparkamaráival. Az elnök örömmel jelenté, hogy a kamara és a kerület iparfelügyelője: Gerster Miklós között ez a közérdekből kívánatos és kellemes viszony eddig is fennállott és hogy az kétség kívül még fokozódni fog kölcsönös szívélyességben az által, hogy immár szegedi székhelyén működik Gerster Miklós kir. iparfelügyelő, aki mindenkor a legnagyobb szeretettel és lelkesedéssel szolgálta a kerület iparfejlesztési ügyeit. Indítványozza azért, hogy alkalmat adandó a tanácskozásaink való részvételre is, válassza meg a kamara Gerster Miklós kir. iparfelügyelőt levelező tagjának. A teljes ülés egyhangú lelkesedéssel fogadja el az indítványt. — Kuliyi Zsigmond titkár teszi meg aztán jelentéseit a kamarai iródnak a szüneti hónapok alatt való tevékenységéről és tudomására hozza a teljes ülésnek a Bosznia tervezett kirándulás ügyében tett eljárását és a kassai országos kamarai értekezletnek indítványára hozott azon határozatot, mely szerint az összes kamarák és ipartestületek küldöttsége kerje a kormány tagjainak az összes katonai szállításoknak a kispárosok részére való biztosítását. — Előterjesztette az elnökség, hogy elkészült a kamara 1897-ik évi közgazdasági viszonyairól szóló évi jelentés. Indítványt tesz hogy a szokott gondossággal szerkesztett évi jelentésért szavazzon a kamara a titkárnak és az iródnak jegyzőkönyvi köszönetet. — A kamara 1899-ik évi költségvetését tárgyalta és fogadta el aztán a teljes ülés. A bevételek előirányzata 19133 frt 01 kr, a kiadásoké 18871 frt 20 kr, ebben az ipari, kereskedelmi és szakoktatási célokra szolgáló előirányzat négyezer frt. A fölösleg 261 frt 81 kr. — Szakirodalmi pályakérdések alapjának létesítésére hivta föl a szegedi kamara a testvér kamarákat és azok közül eddig a győri, kolozsvári és temesvári 100—100 frtot ajánlottak föl e célra. Ugyaníly összeget szavazott meg a mai ülés is. — Az ügyek lefolyása után új elnöket választotta meg a kamara. Weiner Miksa h. elnök tett előterjesztést arról, hogy az elnöki állás most tüntendő be és ajánlotta arra Szarvady Lajost, a kamarának alakulása óta buzgó és érdemes tagját, kinek jelleme és képességei biztosított nyújtának arra, hogy az állást méltóan fogja betölteni. A teljes ülés egyhangúlag megválasztja a kamara elnökének Szarvady Lajost, akit arról küldöttség értesít.

Cirkusz. Mózes Károly, cirkusz-tulajdonos Szabadkáról városunkba érkezett a társulatával s vasárnap tartotta meg az első előadást. A megyepalota melletti téren van a hatalmas faalkotmány felállítva. Az egész cirkusz deszkából építetett fel. A teteje is deszkából készült s így az eső és a rossz idő ellen a közönség jól meg van védve. Az első előadásra a közönség zsúfolásig megtöltötte a nézőteret. Ezernél több ember tolongott egymás hátán. Sokan már jegyet sem kaptak, sokan pedig megfizették az ülőhely árát, de bizony a leülésre nem is gondolhattak. Az igazgató megérdemelt a pártolást, mert a társulata elég ügyes s a lovak jól idomítottak. Csak egy megjegyzésünk van, ami a közönség általános óhaját fejezi ki. A cirkusznak csak egy kijárata van, úgy hogy esetleges veszély esetén ez a körülmény kimondhatlan szerencsétlenségnek lenne az okozója. A rendőrségnek kellene gondoskodnia, hogy legalább még egy kijárat készíttessék.

A sikarai vendéglő bérbeadása. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, miszerint a város tulajdonát képező sikarai vendéglő az 1899—1901. évekre nyilvános szóbeli árverés útján 1898. évi október hó 27-én délelőtt 10 órakor a város-háza tanácstermében bérbe fog adatni. Árverezni kívánók az árverés megkezdése előtt az árverés megkezdésével megbízott küldöttség kezébe 75 frt bántópenzt tartoznak letenni.

Értekezlet a Dunahíd ügyében. A bajai Dunahíd létesítése ügyében alakult végrehajtó bizottság október hó 2-án délelőtt 10 órakor Baján a „Bárány“ szálloda nagytermében tartotta meg a nagy értekezletet, melyre az összes érdekelt megyék, városok, kereskedelmi kamarák, községek meg voltak hívva.

Elkerült vonatösszeütközés. Nagy reméltet okozott a napokban a Szabadkáról Zombor felé reggel induló személyvonat utasai között egy hibás váltoállítás. Ugyanis a személyvonatot Kunbaja állomás előtt birtelen megállították és pedig azért, mert hibás váltoállítás következtében összeütközhetett volna az állomás levő tehervonattal. A birtelen megállítás következtében a podgyások a poleról az utasok fejére, az alvó utasok pedig a földre estek s kisebb-nagyobb sérülést szenvedtek. Szerencse, hogy a vonatvezető korán észrevette a veszélyt s így nagyobb baj nem történt.

Halálozás. Simonyi Albert, Ns.-Milities község köztisztviselőben álló kántortanítóját súlyos vesztés érte. Neje, egy derék, tipikus jó magyar nő hunyt el. Az egész község osztatlan részvétele mellett temették el az elhunytat, kiből Simonyi Sándor, zombori segédteljesítő az édes anyját siratja.

A szódás üveg reformja, vagy: miről jó a szódás üveg? Hozzánk is elhatott a híre annak, hogy a szódás üvegek reformnak néznek elebe; talán a szodagyárosok tudják ezt legjobban, de ők — természetesen — hallgatnak, mert nekik a zsebüket érinti a reform; hallgatnak, a míg a közönség ballgat. Talán sehol a világon aonyi piszkos szódás üveget nem látni, mint Zombornak; ez igazán egyik specialitása Zombornak. Hat itt kelne el leginkább a reform. Arról van szó ugyanis, hogy a szódás üveg fején ezután nem lesz sima cső, hanem valami gumós vastagodású, esetleg talán épen szuros végű cső. Mert köztudomásra jött ugyanis, hogy a szoda kiválóan alkalmas bizonyos egészségi műtetre, olyanra, a milyen leginkább a bábák szoktak végezni. Sima csővel az üveg is mintha épen arra készült volna. Már most ki iszik az olyan üvegből, a milyennel ily műtétet végeznek? Pedig végeznek, még pedig bőven! Így történt némely városban, hogy a közönség teljesen fölhagyott a szodáival és a gyárosok beszüntették a gyártást, míg végre most az új fejű üvegek újra megnyerték a közönség bizalmát. Nálunk Zombornak örökké piszkosok voltak az üvegek és a közönség — mert mást nem kapott — azért mégis itta a szodát. De az üvegek reformja és különösen a reform oka minálunk is ismeretes lett. Kíváncsiak vagyunk meddig maradnak még piszkosok és különösen sima csőűek a zombori szódás üvegek.

Bucsubal. A torzai „Haladó Kör“ f. évi október hó 2-án saját helyiségeben bucsubált rendezett, mely igen jól sikerült.

Az építőiparosok teli tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső (építő) ipariskolában (Budapest VII. ker. Damjanich-utca 28. sz. a.) f. évi nov. hó 3-án nyílik meg. A tanfolyam célja és feladata a télen szünetelő kőműves, és és kőfaragó tanoncoknak és segédeknek szakmájukban olyan rendszeres kiképzése, hogy azok idővel mint palléro, vagy mint önálló kőműves, és és kőfaragó mesterek működhessenek a gyakorlatban. A tanfolyam négy félévre terjed. Rendes tanulókat felvételnél, a 15 életemet betöltött azon kőműves, és és kőfaragó tanoncok is segédek, a kik folyékonyan olvasni, írni és számolni tudnak s legalább egy teljes építkezési időszak alatt, mestersegőkben gyakorlatilag foglalkoztak. Azok, a kik több időt töltöttek a gyakorlatban, a felvételnél előnyben részesülnek. A beíratások az intézet helyiségeiben f. é. október hó 15-től október hó 29-ig a köznapokon este 6 óratól 7-ig, a vasárnapokon és ünneppnapokon délelőtt 10 óratól 12-ig tartanak. A felvételnél a következő bizonyítványok szükségesek: 1. Keresztlevele vagy születési bizonyítvány. 2. Erkölsi bizonyítvány. 3. Az elvégzett iskolai osztályokról szóló bizonyítványok. Munkakönyv, vagy iparhatóságilag hitelesített munka-bizonyítvány. A beíratás díj 2 frt, a tandíj 10 frt, szertári biztosíték 2 frt. A második, harmadik és negyedik évfolyamra jelentkező tanulók a szükséges bizonyítványok és díjak beküldése mellett levélben is iratkozhatnak.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: A ciszterci rend bajai társulata s a Rend összes tagjai, valamint a megboldogult rokonai nevében fájdalommal jelenti, hogy Liszky Elek Ferenc, ciszterci rendi áldozópap és fogimaziumi okleveles rendes tanár, folyó hó 2-án hajnali 1 órakor életének 32-ik, áldozópapsága és tanárságának 10-ik évében, a töredelem szentségének átjatos felvétele és rövid szenvedés után birtelen elhunyt. A boldogultnak földi maradványait folyó hó 4-én délután 3 órakor fogjuk a Szt-Rókusról nevezett sírkertben nyugalomra tenni. Leike üdvéért az engedelmű szentmise áldozatot folyó hó 5-én reggel 8 órakor a plebania-templomban mutatjuk be a Mindenhatónak. Baja, 1898. október hó 2. Az örök világosság fényekedjék neki!

Kicsi a Tisza vize. Adáról írják: Régióta nem tapasztalt csekély jelenleg a Tisza vízállása. Különösen kicsi az a sárga partuál, olyannyira, hogy az ott közlekedő hajók kénytelenek rakományuk egy részét dereglyéken másik hajóba átrakni, hogy a teherszállítás mégis valahogyan közvetíthető legyen. Ép ebből kifolyólag, kénytelen volt a dunagőzbajozási társaság a személyszállító hajók járatását mult hó 24-től kezdődőleg beszüntetni, miután a sekély víz miatt azok sem közlekedhettek ottan. Oka ennek egyébként leginkább abban kereshető, hogy — miként az köztudomásu — több mint hat hete eső nem volt, a mi mindenestre nagyban hozzájárult a víznek ily szertelen csekély voltahoz. Az elmúlt héten azonban már mindenfelől esőzéseket jeleztek, így nálunk is már egy hete, hogy majdnem minden nap esik az eső és így joggal várható, hogy a vízállás emelkedni fog, a mi azután ismét helyre fogja állítani az akadálytalan hajóközlekedést.

Tolvajbanda. Az ő becei rendőrség nyomára jött egy tolvajbandának, a mely mástól év óta rendszeresen üzte bűnös munkáját. A kisebb lopásokkal lezsámitva, eddig már következő tolvajlásokat ismertek be: Tyuresits Növő esztergói lakostól 41 birkát loptak el, Gaál Márton ő-becei gazdától 8, Osztóits Milántól 6, Majszi Jövától 2, Kovács Grujától 3, Gruits Olimpiától 6, Vrbaski Zsarkó b.-petrovoszellől 16 drb birkát. A tettesek Blázsits Zákó, Stefanovits Milan, Avramov Rádó, Miskovits Lázó, Miskovits Rádó, Filipov Tőso, Mihajlovits Lyuba. Különböző alakulásban hármankint járták be a határt és használták fel az éj sötétjét. A vallás során azt mondták, hogy a lopott birkákat Bozsits Dusan koresmáros- és hentesnek adták át.

A dühös kocsi. Zentről írják: Gábor István, özv. Keceli Antalné bérése mult hó 23-án kukoricát hordott a tanyára. Hordás közben a kocsi fogott egyik lo megcsökönysödött és nem akart indítani. A bérés legény egy ideig szép szóval biztatta indulásra a csökönys lovat, majd az ostort vette elő, de a lo csak toporzékolat és nem indított. Végre Gábor István dühbe jött, kivette a bicskáját és a csökönys lo hasába szurta tövig. Erre az alapos biztatásra azután megindult a makrancos paripa, be is ért a kocsi meliőbb a tanya udvarára, de mire a göré elé értek, a megoperált szírke elesett és megdőglött. Gábor István a nem váró eredményen föltette megijedt és méltán, mert a lo árát most rajta keresik.

de kü
olyan
borban
őket a
keresi
tast is
jgy na
a vak
szökn
karjan
az ister
keltene
de a g
Koldus
lesznek
nagyobb
vett az
virzsinat
ban. Mi
azert iro
gyen az
talan go
kekbol:
Koldo
kodo, s
nak reg
Hat azok
lökkel,
Nimesen
lentül ko
A város
Tadoma
arvaszek
csak ki
segitsen
Ha
zsits Sa
masi orsz
bejött ve
miután ez
gatas sor
hogy egy
a lovak e
Tatisz Cs
tak őt Cs
több izm
szolja, ho
ról valaki
jelentette
Lop
Matin G
szállasan
meg a ka
meg hozza
örülhetek
lopásra os
Fu
hogy egy
szabadkai
latszak va
során sít
a siető íj
és meg n
gyűrűt, s
ur horog
a nadrags
eszkabam
50 kr k
vette a gy
kiforgatva
rejtő zseb
eladó meg
eladó is s
napon sz
csakhamar
A balek i
halálra a
más vide
és balek
A g
taveri lal
lett. Nag
mosleket
renesetle
egy pillan
vehette k
coltattak.
Név
lyel a ve
Jozsef pa
kityi lak
Hauerer
György k
hegyesi l
Magyar-r
Palusek J
Helyb
Egés
Fél e
Negy
Egés
Fél e
Negy
Előfiz
és fia k

Mi lesz a koldusvezetőből? Az apa vak, de különben egészséges; az anya lát, de az egész teste olyan mint a gutaitűtő. Mind a ketten koldusok Zomborban és laknak a városi szegényménházban. Ismeri őket az egész város. Pizkos, rongyos alakok, senki se keresi fel őket, csak — a gólya. Talán ezt a látogatót is szerencsének veszik, ők és nem tebernek, mert így nagyobb a könyörület. A nagyobbik gyerek vezet a vak apját, a kisebbik belecimpeszkedik az anyja szoknyájának rongyába; a legkisebbik meg az anyja karján ül. Hogy valamennyi közül, melyik a pizkosabb, az isten a megmondhatója. Nem is annyira könyörület keltenek, mint inkább undort. Az anya, apa koldusok, de a gyerekek nőnek, megnőnek és mi lesz belőlük? Koldusok? Nem, azok — ha vakok vagy bének nem lesznek — aligha nem a börtönöknek lesznek lakói. A nagyobbik fiu — vagy 9—10 éves — eleinte cukrot vitt az apja kezei elé, elestent krajcáron, most már virzsiniát bagózik és úgy vezeti az apját kolduló útjában. Mi lesz belőle később? Ezek a sorok pedig nem azért írduak, hogy a közönség még figyelmesebb legyen az élet nyomorára, hanem hogy illetékes emberek talán gondoskodjanak a fölött, hogy mi is lesz a gyerekekéből? Mert hogyan nekednek ezek a gyerekek? Kolduló útjában kísérik az örökké veszekedő, káromkodó, sőt verekedő szülőiket. Az utca szemetjében vannak reggeltől estig és tanulják az élet gonoszságait. Hát azoknak okvetlenül együtt kell koldulniuk a szülőkkel, a bölcsőtől mindjárt a züllés útjára kell lépniük? Nincsen ember, a ki megmentené őket? Nekik okvetlenül koldusoknak vagy gonosztevőknek kell lenniük? A város szegényei hatósági felügyelet alatt állanak. Tudomást szerezhetne erről a város tanácsa, avagy árvaszéke és megakadályozhatná ezt. Mert hát mégis csak különös egy dolog lenne, hogy a város maga segítsen nevelni a társadalom salakját.

Ha egyik sem tér ki. O Becséről írják: Bozsits Sándor panaszt tett a rendőrségnek, hogy a sztamási országúton tanyájára menve terhelt kocsiával, szembejött vele Tatits Brankó s nekibajtott kocsijának s miután ezért rászólt, Tatits revolvert fogott rá. Kihallgatás során kiderült, hogy az összeütközés oka az volt, hogy egyik sem akart kitérni és így egymásnak mentek a lovak és elörték Bozsits kocsiját s mikor ez leszál, Tatits ráfogta a revolvert, de a lövésben megakadályozták őt Cserepes J. és fia. Ugyanezért kiltint, hogy már több ízben lövöldözött Tatits, sőt Tóth János azt panasolja, hogy a mint az országút ment, Tatits szállásáról valaki feléje lött. Miért is Tatitsot a csendőrség feljelentette a járásbírósnak.

Lopás. Tóth Ferencz és Sterbik András adai és Matin György moholi lakosok, kik Kóvágy Lőrincz adai szállásán kukoricaföldet bírtak harmadából, nem elégedtek meg a kapott termékkel, hanem a gazda kukoricájából meg hozza csempészték kilenc zsakkal. Nem sokáig örülhettek azonban, mert a gazda csakhamar rájött a lopásra és feljelentette őket.

Furfangos család. Zentán történt a napokban, hogy egy hegyes szakállú fiatal idegen ur bandukol a szabadkai utca kocsiján. A fejét lefogatva töprengeni látszik valamin. Egyszer csak föltekint és lát a házak során sietni egy másik fiatal urat. Fölvillan a szeme és a siető ifjunc után lépnek. Mellé érve nyájasan köszön és meg nyájasabban kérdi, nem venne e egy arany gyűrűt, szepet, nagyot és fölötte oleson. A balek fiatal ur horogra kerül és az ormótlan nagy gyűrű előtűnik a nadrágzsebből. Az alku titokzatos suttogások közepette csakhamar megkötetik. A hegyes szakállú idegen 2 frt 50 krt kér, a baleknek összes pénze 80 kr, tehát megvette a gyűrűt 80 krt és utolag még összes zsebeit kiforgatva 3 kr cigarettára valóért. A vevő boldogan rejti zsebbe a drága szerzeményt és elsiet, nehogy az eladó megbánja. Am ettől nem kell tartani, mert az eladó is siet elinalni — ellenkező irányban. Még azon napon szakértői kezekbe kerül a kérdéses gyűrű, melyről csakhamar meg van állapítva, hogy 4 krt érő rézdarab. A balek ifjunc rettentő dűbre gerjed és keresi életrehalálra a hegyes szakállú fiatal urat, de az eltűnt és más vidéken kutat újabb balekok után, mert rézgyűrű és balek van még tömtelesen.

A gyilkos forróvíz. Barkóczy Mariska esantavéri lakos 3 éves kis leánya gyilkos forróvíz áldozata lett. Nagyanya vizet forralt, hogy a sertések részére a mosleket forróvízzel feleltesse; hogy hogy nem, a szerencsétlen kis leány a forróvízbe belebotlott és belesett, egy pillanat alatt meghalt. Nagyanya csak holttestét vehette ki a vízből. A kis leánykát hatóságilag felboncoltatták.

Névmagyarosítás. Belügyminiszteri engedéllyel a vezetékneveket megmagyarosították: Schlesinger Jozsef paeseri kórállatorvos Szóké-re, Geiger Ignac bikityi lakos Gált-ra, Beyer Antal almási lakos Bajor-ra, Hanauer Antal kis-kéri lakos Halmaj-ra, Hambalkó György kis-hegyesi lakos Hazai-ra, Novák György kis-hegyesi lakos Honfi-ra, Mentus Balint kis-hegyesi lakos Magyar-ra, Mihalik Mihály új-verbász lakos Mezei-re, Palusok Janos topolyai lakos Pálfi-ra.

Előfizetési felhívás
„BÁCSKA“
 XXI. évfolyamára.
 Előfizetési feltételek:
 Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . . . 6 frt.
 Fél évre . . . . . 3 frt.
 Negyed évre . . . . . 1 frt 50 kr.
 Néptanítók számára:
 Egész évre . . . . . 4 frt.
 Fél évre . . . . . 2 frt.
 Negyed évre . . . . . 1 frt.
 Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor** és fia könyv- és könyvnyomtatás-küldendők.

Művészet és irodalom.

A magyar Svajc. Fájhat a szive mindazoknak, a kik külföldön töltik a nyarat és hazatérve, meglátják írásban és képen a magyar Svajcenak mondott Trencsénmegyét, melyet a Fővárosi Lapok legutóbbi száma közölt és folytatolag még közöl is a legközelebbi szám. Mintegy 30 gyönyörű illusztráció tárja elénk a kárpátalji megye természeti szépségeit, melyekhez hasonló aligha találni másutt. Rövid, de mindent felölelő szöveg kíséri a képeket, és meglepően előtűnik a jelen és a dicsőség teljes mult. Dicséretes terv az, hogy oly intelligens újság, mint a Fővárosi Lapok, ismertesse ilyen módon az ország egyes vidékeit a multban és jelenben. Ez volt az egyedüli betilap, mely már e számban gyászkeretben közölte a királyasszony arcképét a legszebb fobász kíséretében s mindezek mellett ő felsége a király buzási látogatásáról is közöl sikerült fényképeket. A lap maga oly kedves, oly pompásan megszerkesztett és finoman kiállított újság, hogy nagy muljtához méltón magasan felelt áll a mi betilapjainknak és a külföld legjobb képes lapjaival versenyez. A magyar közönségnek kellene lehetővé tenni, hogy az ilyen betilap tovább fejlődjék, ajánlani azt az ismerősök között legalább annyira, hogy egy-egy mutatványt kérjenek, (Budapest V., Dorottya-utca 10.) hátha megtetszik nekik ez a kedves, régi újság.

A „Magyar nemzet Aranykönyve“. Az ezeréves ünnepek alkalmából néhány írónak az az ötlete támadt, hogy megörökíti az ezeréves Magyar nemzet most élő családait. E célból a fent olvasható címmel Kulesár Béla genealogiai lexikont szerkeszt, mely díjtalanul fogja közölni minden honpolgár rövid életrajzát és leszármazási adatait. Szóval ez a vállalat új „Velencei Aranykönyv“, valóságos demokratia „Gothai Almanach“-ja lesz. A vállalatból minden hónapban egy, két, körülbelül 1000 életrajzot tartalmazó könyv, betűsoros nevmutatóval ellátott kötet jelenik meg díszes kiállításban, albumalakban. Egy ilyen öálló egészét képező könyv ára 1 frt lesz. A vállalat szerkesztősége és kiadóhivatala Garay-tér 19. szám alatt van. A vállalat életrajzi adatok gyűjtését 1897-ben kezdte meg, még pedig oly sikerrel, hogy már az 1897. év végén 30 ezer életrajz állott a szerkesztőség rendelkezésére. A vállalat kötetei f. é. november 1-től kezdve sűrű egymásutánban jelennek meg.

A „Vasárnapi Újság“ szeptember 25-iki száma 33 képpel jelent meg, melyek mind Erzsébet királynőre, illetőleg az ő gázós elhunytára vonatkoznak. Az Erzsébet királyné és szülői arcképein kívül — melyek közül ismét néhány érdekesebb mutat be a szám, különösebb fölemlyésre méltók a temetésről közölt képek Cserna Károly és Jantyik Mátyás, a „Vasárnapi Újság“ e célra Bécsbe utazott művészmunkatársai rajzai és Lövy és Lechner bécsi pillanatnyi fényképei után; továbbá „Luccheni merénylete“ Beltrame olasz festő vázlatá után; „Erzsébet királyné elszállítása a „Genéve“ hajóról,“ Goró Lajosnak, egy szemtanú genfi vázlatá után készített rajza. Tizenegy kép közül e szám Erzsébet királyné hietingji majordóráról s annak magyar berendezésű szobáiról, boldogult királynéknak eme kedvelt helyéről; ezek Cserna Károly és Tury Gyula festőművészeinknek a „Vasárnapi Újság“ részére készített eredeti rajzai. E szám közleményei közül fölemlyítjük még a következő cikkeket: „Mindig jött tét“ Irta Bakস্য Sándor. — Imádság. Irta Szász Domokos. — „A királyné temetése“. Dr. Kovács Dénestől. — Költemények: „A gödöllői erdő.“ Posa Lajostól (Paur Géza rajzaival). — „Genfi tó partjáról.“ Lampérth Gézától. — „Erzsébet királyné szülői és testvérei“ (arcképekkel). — „A királyné majordórá“ (képekkel). Hevesi Lajostól. — „A genfi gyilkosság“ (képekkel): Sztáray Irma grófnő arcképe, Luccheni vésője és a vankos, melyre a „Genéve“ hajón Erzsébet királynét fektették.) — Irodalom és művészet, Közüzetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg, stb. rendes heti rovatok. — A „Vasárnapi Újság“ október 2-iki száma pedig 30 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Erzsébet királyné temetése“ (képekkel a genfi és a bécsi temetéséről. — „A királyné kiadatlan arcképe“ (Raab festménye után, melyet a királyné főudvarmesterének, báró Noposa Ferencnek ajánlkozott). — „A királyné Bartfán“ Szegedi Maszák Violától (Szegedi Maszák Hugóné rajzával). — „A királyné angliai vadászatai“ Gara Illéstől. — „Possenhofen“ (képekkel) Paur Gézától. — „A királyné halála.“ — Költemények: „Nefejezesek.“ Lévy Józseftől; — „Requiem.“ Katona Ernőtől. — „Magyar királyné Svajcban“ (képekkel) Ballagi Aladártól. — „A dán királyné halála“ (arcképpel). — „A Dreifus-ügy“ (képekkel). — „A Regénytár“ című melléklet Bakস্য „Dama“ című történeti körképének befejezését tartalmazza (Kinnach László rajzaival) és Karazin Nikolaj „Két lábú farkas“ című regényének folytatását; oroszból fordította Ambrozovics Dezső. — Irodalom és művészet, Közüzetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok. — A Vasárnapi Újság előfizetési ára negydedre 2 frt, a „Politikai Újdonságokkal“ együtt 3 frt Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest IV., egyetem utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre csak 1 frt 20 kr.

CSARNOK.

APRÓ TÖRTÉNETEK.

(Az életből vevve.)

Írta: Del Toró.

XVI.

Egy érdekes magyarázat.

Volt egy öreg kollegám. Ott a „Határvidéken“ látott napvilágot. Magyar embernek született, a neve is tiszta magyarhangzású volt, de hát abban a katonavilágban egészen elnémetesedett. Pedig ugyancsak verte a mellét mind a két öklével, hogy bebizonyítsa, hogy ő az igazi magyar, a többi kollegája pedig mind sült német. Ha aztán valaki ellenkezett vele, jaj volt annak, mert egy egész történelmi előadást kellett végighallgatnia.

Az öreg volt ugyanis a történelem professzora, az előadása által tehát azt akarta bebizonyítani, hogy az ővé a legmagyarabb tantárgy a világon. Hanem persze, ez csak olyankor esett meg rajta, mikor egy kissé mélyebben nézett a kancsó fenekére, mintsem kellett volna.

Ilyenkor levezte a családját is egész *Arpádig*. De hogy mit, mit nem kevert össze, annak a jó Isten a megmondhatója.

Az egész előadásából az volt az embernek a haszna, hogy rogyásig nevetgetett. Elég sovány haszon. Annyit ért, mint a „mihási imádság“.

Volt az öregben valami „keverék“ a magyarból is, az oláhból is, a horvátból is, meg a németből is. A kiből pedig ez a négyféle vér összegabajodik, abban a virtus néha tótágast szokott állani. A magyarból volt benne annyi, hogy nagyon kedvelte a kulacsot, az oláhból annyi, hogy sokszor keztüben dudált — otthon; a horvátból meg annyi, hogy úgy tudott hazudni, különösen mikor medvedadásokról tért haza, hogy Szent-Pál is elfordult volna tőle. De legtöbb volt benne a németből. Azt mondta, hogy ez világnyelv. El lehet vele jutni a Tiszától a Dunáig, a Kárpátoktól az Adriáig. Minden okos embernek tudni kell.

Használta is nagyon, mert társalgás közben minden harmadik-negyedik szavát némettel „spekelte“ föl. Hanem azért ő mégis magyarnak tartotta magát, sőt — a mi esodálatos is — az előadások alkalmával lassan ugyan, de mindig tiszta magyarsággal magyarázgatott.

A diákság azonban nagyon szerette az öreg. Először azért, mert sok csintalanságot elnézett előadás közben, másodsor pedig azért, mert az előadása, ha már nem lelkesített, legalább kacagtatott.

Egyik kamasz tanítványa füzérbe szedte mindig azokat a „gyöngyszemeket“, a melyeket az öreg előadása közben el szokott potyogtatni, hogy egykor az utókor is gyönyörködhessek bennök.

Midőn egy unalmas estén a porlepte, régi könyveim közt böngészgettem, egyszerre csak valami fákó lap hullott ki belőlük. Olyan lassan ereszkedett le a szoba szönyegére, mint a szárnyatépelt pillangó. Fölvettem és csupa kiváncsiságból kezdtem olvasgatni.

A betűk már egészen elmosdottak voltak, de azért tisztán kivehettem, hogy ez a fákó lap valami „prelekiót“ tartalmaz.

Végig motoszkáltam a dült betűkön és csakhamar meggyőződtem arról, hogy az egy „böngészet“ az én öreg kollegám történelmi előadásából. A görögök hőskorának egy részlete.

Bizonyosan az a kamasz diák szedte össze.

Hogy került hozzám, nem tudom. De hogy érdekes régiség ez a magyarázat, azt tudom. Különböz leírom ugy, a mint azon a sárga lapon találtam.

... A hősi hazaszeretet fényes példájánál hagytuk el a mult óráin a „prelekiót“, vagyis azt, hogy mint védelmezte — a legyeket ne csapja a falhoz, Herveknek — mint védelmezte a „Thermopyléket“ — Grünstein, ön már megint morog — Leonidász.

A Thermopylék különben annyit jelentenek magyarul, hogy — számárságokat, Kovács fiam, nem fogok túrni, oh nem! — hogy: útszoros. Xerxes bátor seregével a szorosig nyomult előre. De mielőtt tettere került volna a dolog, a perzsa király a lacedaemóniakhoz követeket küldött azon felszólítással: — lökje ki azt a pimaszt, Takács, ilyen ostobaságot nem tűrhetek tovább — tehát azon felszólítással, hogy: — a napernyőjét állítsa ön a sarokba, Puskás, ott nem fog mindig eldőlni — hogy szolgáltassák ki a fegyvereiket... Amde a büszke görög vezér egész önértéssel azt felelte: — önt, Bárczy, mindjárt kilöditom az ajtón — azt felelte: „Jöjj és vidd el őket“!

Midőn pedig a görögöknek tudtul adták, hogy ellenségeiknek a száma igen nagy úgy, hogy nyilaikkal elhomályosítják a napot, Leonidász gunyos mosollyal felelt: — kassa Bárczy, ebadta dísznöjje, én önt azonnal kilöditom az ajtón, ha mindig rögzös — akarom mondani, Leonidász felelt: „Annál jobb, legalább árnyékban harcolunk.“

Néhány nap mulva — nyissa ki a szemét, Bárczy! — megtörtént az ütközet. A perzsa király parancsára — ne aludjanak ott hátul, az nem illik az előadás alatt — roppant nagy esapat rohanta meg a szorost. Hősies védelmet tanúsított Leonidász, de azért — ön, Kádár, igazi számár, mindig babrál valamin — napokig tartott a küzdelem. A küzdelemben a perzsa hadsereg színe-java a következő felkiáltással: — Kádár, Kádár! ne hortogjion oly hangosan! — hm! hm! a következő felkiáltással: „Haljunk meg a hazáért“ (moriamur pro patria), majd egy szálig elhullott, de azért a szorost nem adta föl. Ekkor egy áruló görög, névszerint a gazember: — Rosenkranz!... esendet kérek!... a legutóbbiak mindig a legszemtelenebbek is! — névszerint: Epihaltes megmutatta az utat a hegyeken át a szorosba, mire a hareoló görögök rögtön ezen véskiáltásban törtek ki: — ki az a szemtelen, a ki papírgolyókkal dobál? — törtek ki: „Hátulról és orozva támadtak meg bennünket“! — Próbálja csak ezt meg még egyszer, gorma fráter: Dárdai Kálmán — Ej!... hm!... támadtak meg bennünket.

E hírre Leonidász elbocsájtotta szövetségeseit és egymaga háromszáz spártaival tovább küzdött, míg valamennyien hősi halált nem haltak, a mit Horácusz ezen szavakkal énekelt meg: „Dulce et decorum et pro patria mori“! Ez pedig magyarul annyit jelent, hogy: — a legnagyobb számárak ebben az osztályban vannak, édes Dárdai ösém... .

Epen esengettek.

Az öreg már nem fejezhette be az előadást, de megígérte, hogy a jövő óráin folytatni fogja, jegyezte meg töl arra a fákó lapra, az a kamasz diák.

Valószínűleg folytatta is.

Kár, hogy ezekből a gyöngyszemekből a további „szemelvényeket“ az örök sötétség fátyola borítja.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Irodánkba egy kezdő fizetéses GYAKORNOKOT keresünk.

Zombori első Gőzmalom
és Fürdő-Részvénytársaság.

2-1

8966. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bukin községben havi utólagos részletekben kiadandó évi 250 frt készpénzfizetéssel javadalmazott gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy eddigi szolgálataikat, működésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **folyo évi október hó 12-ig** alulírott szolgabírószághoz benyújtsák.
Kelt N. Palánkán, 1898. szeptember 24-én.

HIPP DEZSŐ,

főszolgabíró.

3-1

17346. sz.

polg. 1898.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy dr. Békeffy Gyula szabadkai ügyvéd által képviselt Svarka Iván és társai bikityi birtokosok kérelme folytán a Bács-Bodrogh vármegyébe kebeleztet Bikity község határának alább felsorolt részeire nézve a tagosítási eljárást megindította s illetve a fenti számú végzésével elrendelte, hogy a tagosítást kéri határ-
részek tényleges birtokosai az alább meghatározott mó-
dozatok szerint s alább írt helyen és időben az 1836.
évi X. t. c. s az 1871. évi LIII. t. c. értelmében meg-
szavazásának arra nézve, hogy a tagosítást kívánók
birtokterületét meghaladja-e a tagosítást nem óhajtok
által bírt területet.

A tagosítást kéri s így a szavazásnál figyelembe
veendő határrészek a következők:

1. Debela greda (fehér földes) 870 kat. hold 1403 öl,
2. Alsó kaszáló 994 kat. hold 966 öl,
3. Jelasitshegy 1168 kat. hold 935 öl,
4. Nagybaromlegelő 1100 kat. hold 452 öl,
5. Tolvajvölgy 617 kat. hold 382 öl,
6. Branova 727 kat. hold 518 öl,
7. Blagara 1195 kat. hold 300 öl,
8. Felső kablarusa 959 kat. hold 210 öl,
9. Felső major 1178 kat. hold 973 öl,
10. Alsó major 1099 kat. hold 312 öl és
11. Alsó kablarusa 262 kat. hold 759 öl területű határrészek.

Az ezen határrészekben foglalt birtokokat s azok jelenlegi birtokosait magában foglaló s a községi elő-
járóság által egybeállított szavazó lajstrom annak ezen
hirdetménnyel egyidejűleg történő kiküldetésétől kezdve
egészen folyó 1898. évi december hó 12-ig bezárólag
Bikity községhez tartozó elöljáróság felügyelete alatt
közszemlére lesz téve, mely idő alatt a hivatalos órákban
minden érdekelt jogosítva van a szavazó lajstromokat
betekinteni.

A szavazási lajstrom elleni netáni felszólamlások
1898. évi december hó 13-án (tizenbarmadikán) délelőtt
9 óráig 12 óráig jelenthetők be Bikity községhez tartozó
a kiküldendő törvényszéki tag előtt, ki ezen felszólá-
lasokat nyomban el is bírálja. Az ezen idő után
bejelentett felszólalások figyelembe nem vétetnek s a
szavazó lajstrom az akkor meglévő állapotban fog a
szavazásnál irányadóul szolgálni.

A szavazás határnapjaul Bikity községhez tartozó
1898. évi december hó 14-ikének (tizennegyedikének) d. e. 9 óra-
ja tűzetik ki; s a szava-
zás addig folytatatik, míg jelentkeznek folyton vannak;
ha a jelentkezés megszűnik, felolrai zárhatóidő tűzetik
ki egyzben s az ezen felora alatt még jelentkezők szava-
zatának bevétele után a szavazás berekesztetik.

A szavazásra vonatkozólag megállapítatik még,
hogy:

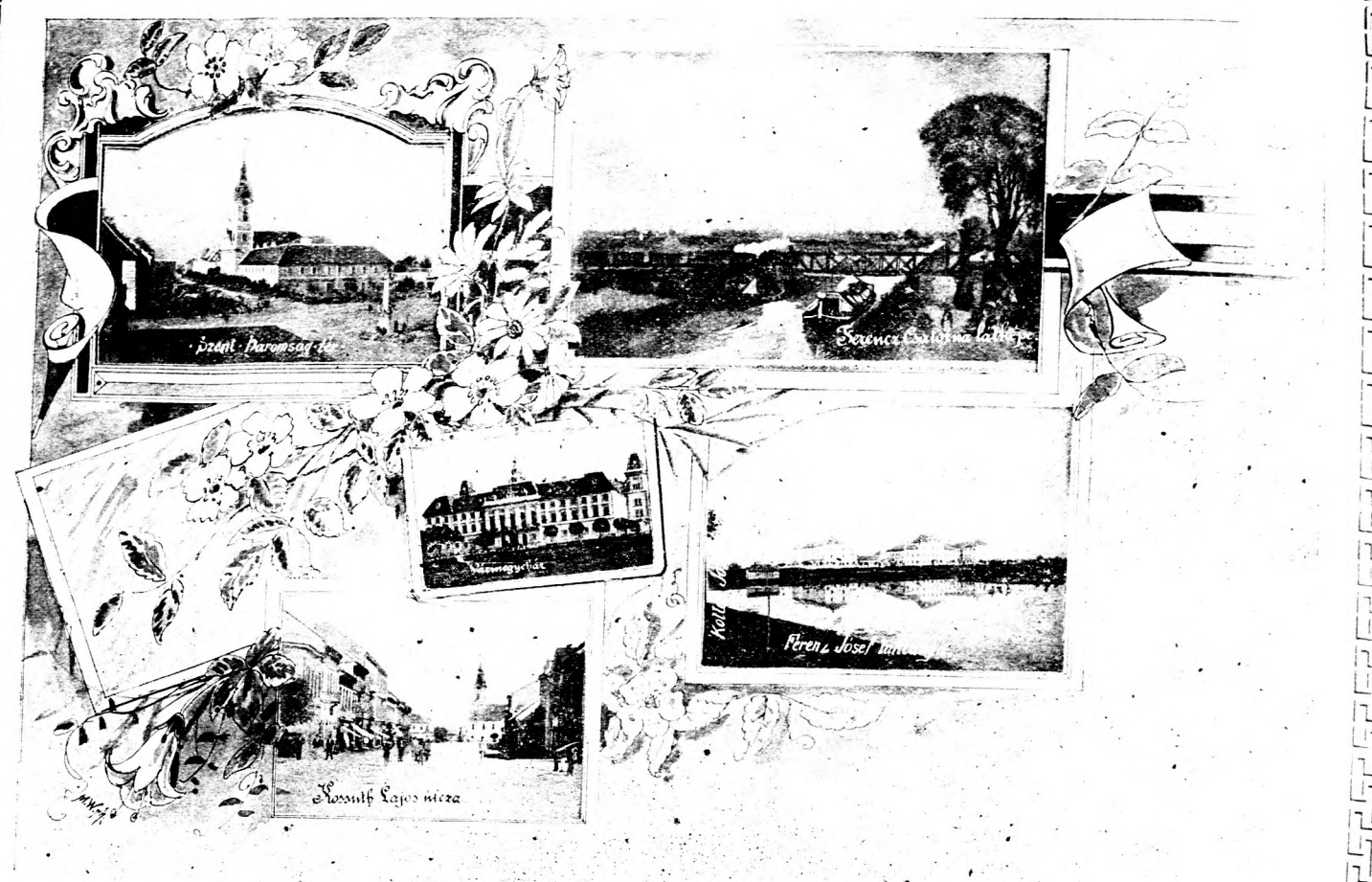
1. Azon birtokosokról, kik a szavazáshoz nem járul-
nak, az fog vélelmezettetni, hogy a tagosítást kívánják s
ezek birtoka a tagosítást kívánók birtokához fog a
szavazásnál számítottani.
2. A szavazó lajstromban több birtokos közös
birtokaként felvett birtoknál csak az ott kitüntetett vala-
mennyi birtokos együttes és egyező nyilatkozatával tör-
ténhetik szavazás.
3. A kiskorúak és gondnokoltak birtokával, a
mennyeiben a gyámhatóság a szavazáshoz külön meg-
bizottat rendel, ezen megbízott szavaz; ellenesetben a
gyámok és gondnokok szavazhatnak, de csakis akkor,
ha ezen minőségüket a természetes és törvényes gyámok
a községi előjárósággal, a kirendelt gyámok és gond-
nokok pedig a gyámhatóság kirendelési okmányával
igazolják.
4. Meghatalmazott általi szavazás csak akkor
fogadtatik el, ha a meghatalmazás közjegyzőileg vagy
a községi előjáróság által hitelesítve van.

A szavazó lajstrom elleni panaszok felvételével és
elbírálásával, valamint a szavazatási eljárás megejtésével
dr. Koller Kálmán kir. törvényszéki bíró bizatik meg.
Szabadkán, 1898. évi szeptember hó 26-án.
A kir. törvényszék mint urbéri bíróság.

Lipóczy,
jegyző.

3-1

Crainiceau,
b. elnök.

ZOMBOR VÁROS LÁTKÉPEI LEVELEZŐ LAPON

kapható: **KOLLÁR JÓZSEF** könyv- és papírkereskedésében ZOMBORBAN

Kihirdetés.

A szabályi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvezető helyettese
kihirdeti, hogy:

1. Rákin Márk, ki családi állapotára nézve özvegy és a kinek
vallása görög keleti, állása (foglalkozása) földműves, lakóhelye Zsalya,
születési helye Zsalya, ideje 1840. évi március 21-ik napja s a ki ne-
hai Rákin Uros és neje néhai Jovanovits Zsófiának fia.

2. Özvegy Erdélyi Zsivánné született Vlah Sarolta (Draginya),
ki családi állapotára nézve özvegy és a kinek vallása görög keleti, állása
(foglalkozása) háztartásbeli, lakóhelye Mitrovica, születési helye Cs-
rog, ideje 1841. évi augusztus hó 12. napja s a ki néhai Vlah Dan-
jan és nehai neje Kiszócsics Theodosziának leánya, egymással ház-
ságot szándékoznak kötni.

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságra vonat-
kozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést gátló
körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvezetőnél
(helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely községi előjáró-
sága (illetőleg anyakönyvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.:
Zsalyán és a Zomborban meglévő „Bácska” című lapban.
Kelt Zsalyán, 1898. évi október hó 1. napján

Kekezoivits István,
anyakönyvezető helyettes.

9240. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Gajdobra községében üresedésbe jött évi 300 frt
fizetés és a végrehajtási díjakkal javadalmazott irnok-
végrehajtói állásra pályázatot nyitok.

Mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak,
felhívom, hogy eddigi működésüket és minősítésüket
igazoló okmányokkal szabályszerűen felszerelt kérvé-
nyeiket **folyo évi október 20-ig** annál is inkább
nyújtsák be, mert a később beérkező folyamodványokat
figyelembe venni nem fogom.

Német-Palánkán, 1898. szeptember 28-án.

3-1

Lichtneckert,
szolgabíró.

5726. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Nemes-Militics községében üresedésben lévő
és 285 frt évi javadalmazással rendszeresített kö-
zségi kézbesítői állásra enzel pályázat hirdette-
tik s felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtnak,
hogy **folyo évi október hó 15-éig** nyúj-
tsák be.

Zombor, 1898. szeptember hó 23-án.

3-1

Vujevich,
szolgabíró.

1493. sz.

kig. 1898.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY.

Tovarisova község képviselőtestülete a községhez
terméinek kifetését és a községi jegyzői lak folyosójá-
nak betervezését és kipadlózatát határozván el, e mun-
kálathoz biztositására **folyo évi október hó 6-ikán**
Tovarisova községhez tartozó nyilvános szóbeli árlejtés fog
tartatni.

Az elvállalt munka azonnal megkezdendő.
Kikiáltási ár az első ajánlat.

Tovarisován, 1898. évi szeptember hó 25-én.

Nikolits Armin,
jegyző.

Bugarszki Péter,
bíró.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomtatásból.

5832. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Csonopla községében
üresedésbe jött és előleges havi részletekben fi-
zetendő évi 300 frt javadalmazással ellátott irnoki
állásra enzel pályázatot hirdetek s felhívom az
állást elnyerni óhajtnak, hogy minősítésüket ig-
azoló pályázati kérvényüket hozzám **folyo évi
október hó 20-ig** terjesszék be.

Zombor, 1898. évi szeptember hó 24-én.

3-1

Vujevich,
szolgabíró.

8961. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Cséb községében üresedésbe jött rendőrvetetői
és egy gyalogrendőri állásra pályázatot nyitok. Felhívom
mindazokat, a kik ezen állások valamelyikét elnyerni
óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket
folyo évi október hó 15-ig hozzám okvetlenül
benyújtsák.

A rendőrvetetői állással 300 frt, a közrendőri 204
frt évi javadalmazás van összekötve, mely mindenkor
utólagos havi részletekben lesz kifizetendő.
Német-Palánkán, 1898. szeptember 27-én.

3-1

Lichtneckert,
szolgabíró.

8402. sz.

kig. 1898.

Pályázat.

Leköszönés folytán megürült új-futaki segédjegyzői
állásra pályázatot nyitok és felhívom a pályázni óhaj-
tók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket **f.**
évi október hó 31-ig hozzám annál is inkább
nyújtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figye-
lembe nem vehetem.

Ezen állással évi 400 frtnyi fizetés van egybekötve.
Megjegyzem, hogy a hivatalos nyelven kívül a
német nyelv bírása okvetlenül megkívánatik.
Ujvidék, 1898. évi szeptember hó 29-én.

3-1

Michailovits,
főszolgabíró.

3124. sz.

kig. 1898.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Kulán községében egy lemondás folytán meg-
ürült lovasrendőri állás betöltésére pályázat hirdettek.
Felhívom mindazokat, kik ezen a lótarási áta-
lányval együtt 495 frt utólagos havi részletekben fel-
vehető javadalmazással egybekötött állást elnyerni óhaj-
tnak, kellően felszerelt és sajátkezűleg írt kérvényüket
folyo évi október hó 25-ig alulírt községi elő-
járóságnak annál is inkább beadják, mert a később
érkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

Az előírt rubázatot a rendőrnagy maga tartozik be-
szerezni.

Bács-Kulán, 1898. évi október hó 1-én.
Doszlig József,
jegyző.

Fürstner István,
bíró.